

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG4950148

ชื่อโครงการ: โครงการแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการพัฒนา
กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง
กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

ชื่อนักวิจัย: นุปผา พิกุลแก้ว วิทยาลัยราชภัฏภาคย์
วชิราภรณ์ พัดเกิด วิทยาลัยราชภัฏภาคย์
วัชรพงษ์ พนิตอำรง วิทยาลัยราชภัฏภาคย์
ปิย สีสุสดี วิทยาลัยราชภัฏภาคย์

E-mail Address : pigulkeaw@yahoo.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 กันยายน 2549 – 31 สิงหาคม 2550

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์ความร่วมมือและการสนับสนุนการพัฒนา ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วม และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนของภาคธุรกิจ ซึ่งมีวิธีการศึกษาโดยศึกษาจากการค้นคว้าตำรา เอกสารต่างๆ งานวิจัย และลงสำรวจพื้นที่ท่องเที่ยวบนเกาะช้างและบริเวณโดยรอบจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การจัดประชุม การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 ราย ที่เป็นผู้ประกอบการภาคธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ประกอบด้วย ผู้ประกอบการนำเที่ยว ผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายของที่ระลึก และผู้ประกอบการด้านที่พัก หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีนำเสนอข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และบรรยายประกอบความเรียง

ผลการศึกษาพบว่า

1. สถานการณ์ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างของภาคธุรกิจในเรื่องความเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติพบว่าภาคธุรกิจส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าเกาะช้างมีสภาพเป็นธรรมชาติสวยงามดึงดูดนักท่องเที่ยว ร้อยละ 96.1 และไม่เห็นด้วยต่อสภาพการมีเส้นทางคมนาคมสะดวกปลอดภัย เช่น ถนน ป้ายบอกทางถึงร้อยละ 78.5 และ

ภาคธุรกิจเคยจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเที่ยวน้ำตก ร้อยละ 70.7 และกิจกรรมที่ภาคธุรกิจจัดน้อยที่สุดคือ กิจกรรมพักผ่อนวิถีชาวบ้าน (โฮมสเตย์) เพียงร้อยละ 9.3 นอกจากนี้ภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีกระบวนการเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยการให้คำแนะนำและประสานงานติดต่อบริษัทนำเที่ยวให้พาลูกค้าเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 47.8 รองลงมาคือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ ร้อยละ 28.8 และการจัดบุคลากรให้บริการแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ ร้อยละ 23.4 ซึ่งมีผู้ประกอบการภาคธุรกิจส่วนน้อยที่ดำเนินการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยมีแนวทางดำเนินการตามขั้นตอนในเรื่องการวางแผนการกำหนดงบประมาณ การกำหนดบุคลากร การกำหนดวิธีการ วัสดุอุปกรณ์ และมีการประเมินผล การจัดทำกิจกรรมเพื่อการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ยังพบว่าภาคธุรกิจส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ร้อยละ 52.7

2. ปัจจัยข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง ภาคธุรกิจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในด้านนโยบายจากองค์กร/หน่วยงานภาครัฐ และด้านการบริหารจัดการของภาคธุรกิจเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อยที่สุด ส่วนในด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมภาคธุรกิจเห็นว่าเป็นปัจจัยข้อจำกัดในระดับน้อย โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้เข้าชมชนหรือผู้นำท้องถิ่น และช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติร่วมกันในพื้นที่เกาะช้าง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยข้อจำกัดอื่นๆในเรื่องเกี่ยวกับวิถีการดำรงชีวิตของผู้ประกอบธุรกิจ เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้มาตรฐาน ระบบการขนส่งโดยเฉพาะรถโดยสารไม่เพียงพอ สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์มีจำนวนลดลง สภาพแวดล้อมทางภูมิอากาศที่เป็นช่วงมรสุม สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำไม่สะอาด

3. ภาคธุรกิจมีความคิดเห็นต่อแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างในระดับค่อนข้างเห็นด้วย โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ภาคธุรกิจมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนด้านที่ภาคธุรกิจมีความคิดเห็นในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ได้แก่ ด้านการพัฒนาการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวางแผนพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

4. ภาคธุรกิจมีแนวทางการแก้ไขปัญหาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง โดยให้มีการกำหนดแผนงานประจำปีในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐานตลอดจนพัฒนาไปยังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงที่สำคัญ ให้มีการใช้กฎหมายใน

การควบคุม ดูแล รักษาสภาพแวดล้อม พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ การร่วมประชาสัมพันธ์องค์กร การท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างให้เป็นที่รู้จัก และมีการจัดระบบการควบคุมดูแล รักษาและจัดการทรัพยากรให้คงสภาพเดิมมากที่สุด

คำหลัก : แนวทางการมีส่วนร่วม, การพัฒนาอย่างยั่งยืน, กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

Abstract

Project Code : RDG4950148

Project Title : Guidelines for the Participation of Business Sectors
in Developing Sustainable Nature-based Tourism Activities
in Ko Chang Area, Ko Chang Sub-district, Trat Province

Investigators : Bubpha Pigulkeaw Rajapark College
Wachiraporn Padkerd Rajapark College
Watcharapong Panittumrong Rajapark College
Piya Sudisusadee Rajapark College

E-mail Address : pigulkeaw@yahoo.com

Project Duration : 1 September 2006 - 30 August 2007

The purposes of this research were to study the cooperation of the limited factors in the section of tourism-business development, and to study the approaches for solving problems in order to sustain the nature-based activities. Researching methods are questionnaires, text books, researches, documents, brochures, filed-study-survey, observation, meeting, in-depth interview, and a focus group on 205 business sectors related to culinary for tourism in Ko Chang Area. The qualitative data was analyzed by using percentage, $\bar{x}$, S.D., and SPSS for Windows program (a program used to analyze data by using statistical method). The information are to be presented in content analysis and presentation.

The results of this study are as followed

1. The cooperating situation for sustainable nation-based tourism activities in Chang Island, 96.1% agreed with the beauty of Ko Chang Area's environment and 78.5% disagreed with means of communication, i.e. roads, traffic signs in Ko Chang Area. The tourism activities section in Ko Chang Area likes to travel to waterfall for 70.7%. The home stay was the least popular with only 9.3% of interested people. Forty-seven point eight percents had high co-operation to introduce tourists to participate in activities and to introduce the tourism companies to bring their tourists to scenic

points at Ko Chang Area. Only 28.8% of tourists had used the tourist service center. The service sectors related to accommodating tourists such as the pick up service, budgeting the costs, the uses of equipments, and improving and developing in activities had added up to 23.4%. Most of the Private tourist sections (52.7 %) never participate in any training on natural-based activities.

2. The limited factors to cooperate the improvement of the activities to sustain nature-based tourism in Ko Chang Area. Most of the private tourism section agreed on the opinion about the state policies and sociological environment to be the least to considered, especially in the leadership of the tourism, and the length of time to improve the sustainability of natural-based activities. Other than stated above, there are other limited factors such as folkways of company, under-standard local roads (dangerous pathways), transportation system (not enough cars, buses), weather (storm, and other natural disasters), and other accommodating systems (dirty restrooms).

3. The private sectors is almost in the agreeable stage in co-operating in the development of the activities to sustain nature-based tourism at Ko Chang Area, especially in developing the scenic areas and accommodating services, the policies about activities nature-based tourism, and lastly the tourism targets.

4. The private tourism sectors have approached and participated in solving all the problems, and encourages to develop the sustainable nature-based tourism activities in Ko Chang Area. They will be having an annual plan to develop the sustainable nature-based tourism activities Ko Chang Area. They will improve the local roads to up to standard and use laws for controlling, saving, and taking care of the environment around Ko Chang Area. They will co-operate to develop all convenient systems and develop all natural basic constructors in the area. They will cooperate to promote Ko Chang Area to be well known. They will support activities for saving resources as the natural-based approach.

Keywords : Guidelines for the Participation, Nature-based Tourism Activities